

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Poročilo o poslovanju prodajno servisne organizacije na domačem trgu v I. polletju 1969

Vzlic visokim zadolžitvam v prodajni in storitveni dejavnosti v državi nasploh so polletni rezultati naše PSO ugodni in pričakujemo, da bo fakturirana realizacija preseгла letna plana predvidevanja; manj ugodni so polletni rezultati dotoka plačil,

zaradi znane nelikvidnosti v celotnem gospodarstvu države.

Iz globalnih podatkov o fakturirani realizaciji po dejavnostih PSO je razvidna tudi visoka prekoračitev lanskih rezultatov v istem obdobju:

DEJAVNOSTI PSO	Realizacija 1969 Letni plan 1969	Realizacija 1969 Realizacija 1968	Indeksi
Prodaja v SFRJ	56	144	
Izvoz	42	99	
Prodajalne	47	131	
Rezervni deli	51	114	
Servisne del.	50	114	
Montaža	48	131	
BAŽ	30	119	
Plač. real. skupaj	42	118	

Posledica velikega povpraševanja na domačem in zunanjem trgu je postopno zmanjševanje vezave zalog gotovih izdelkov, ker je uspela

tudi odprodaja asortimana iz zalog minuloga leta.

Zaostruje pa se problem terjatev, ki nam v največji meri vežejo likvidna sredstva. Nelikvidnost, ki je vzporeden pojav visoki konjunkturi prodaje, izvira predvsem zaradi podaljševanja plačilnih rokov kupcem in finančne nediscipline pri odplačevanju obveznosti po dogovorjenih plačilnih rokih.

Seja razširjenega strokovnega kolegija

V sejni dvorani Skupščine občine Ljubljana-Siška je bila 2. t. m. seja razširjenega strokovnega kolegija pri generalnem direktorju ZP, katere dnevni red je obsegal naslednje točke:

1. Poročilo o poslovanju ZP ISKRA KRANJ v I. polletju 1969; poročevalec: A. Vidmar.
2. Poročilo o delu komisije za ugotovitev možnosti pripojitve tovarne radijskih sprejemnikov Sežana k Tovarni za elektroniko in avtomatiko Pržan; poročevalec: H. Vidmar.
3. Poročilo komisije za analizo stanja obveznosti Tovarne orodja; poročevalec: A. Pardubsky.
4. Razno.
O poteku razprave na seji in zaključkih bomo zaradi aktualnosti dnevnega reda poročali obširneje prihodnjič, prav tako kot bomo prihodnjič objavili tudi izvleček iz poslovnega poročila združenega podjetja za letošnje prvo polletje.

V 30. številki našega tednika smo objavili sestavek o udeležbi mladincev ZP Iskra na letošnji zvezni akciji »Sava 69« v Zagrebu. Iz tehničnih razlogov je zadnji izostala fotografija skupine naših mladih brigadirjev, ki so si prizadevali doseči kar največji delovni učinek.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

Na domačem trgu je prodaja v primerjavi z lanskoletnim polletjem porasla kar za 44%, pa tudi letni plan je pri vsch tovarnah, razen sprejemnikov v Sežani in Avtomatiki iz Pržana, izpolnjen z več kot 50%. V strukturi celotne prodaje iz proizvodnje ISKRA se je s tem močno povečal delež plasmana na domačem trgu od 80,1% na 83,6% v letošnjem letu. Tudi prodaja dopolnilnega asortimana in odprodaja zalog je precej prispevala k 56% izvršitvi letnega plana.

(Dalje na 2. strani)

Pesnik — naše gore list

Krstna predstavitev poema FENIKS o Janu Palachu avtorja Marjana Štancarja — Monosa, kontrolorja v kranjski ELEKTROMECHANIKI

Herojski samosežig češkega študenta Jana Palacha 16. januarja letos na Vavclavskih namestih v Pragi v znak protesta proti okupaciji Češkoslovaške, je ostala tema obširnega poema FENIKS, ki ga je spesnil 28-letni Marjan Štancar po poklicu kovinostregar v kranjski ELEKTROMECHANIKI. Delo mla-

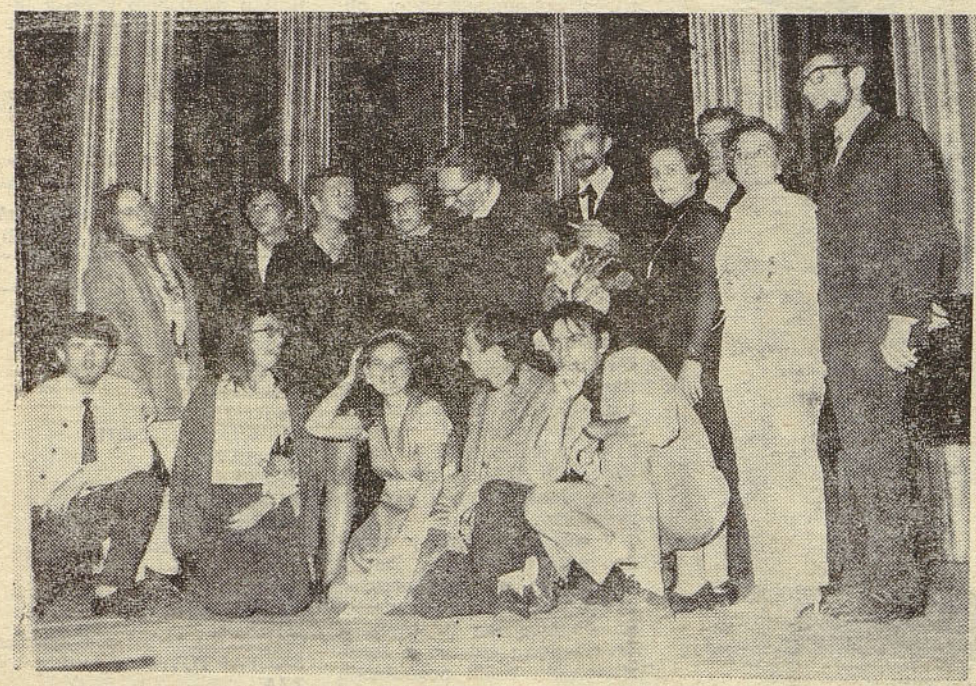
dega pesnika z umetniškim psevdonimom Monos so prvič izvedli v soboto 23. avgusta v koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju.

Ob krstni predstavitvi so ljubitelji lepe umetnosti malone do zadnjega sedeža napolnili dvorano, saj so take izrazito lirične stvaritve že prava redkost v najnovejši slovenski literaturi. Za uvod in kot posrečeno glasbeno dopolnilo sta mlada študenta violinist Miha Pogačnik in pianist Peter Skrjanc izvajala znano Beethovno sonato »Krentzer« v A-duru opus 47, nato pa so člani umetniške grupe SOPOTNIKI in Prešernovega gledališča v Kranju recitali FENIKSA (Labodji spev krvave žare — svatbe Češke in Slovaške).

Pesnitev FENIKS, ki ga je mladi Marjan Štancar — Monos zasnoval ob priliki letošnjega obiska Češkoslovaške in posebej Prage v organizaciji naše Počitniške skupnosti, je občinstvo ob njeni krstni uprizoritvi sprejelo z veliko pozornostjo in odobravanjem, prav tako pa je nagradilo s ploskanjem oba glasbenika za izvajano Beethovno Krentzerjevo sonato.

Poem o Janu Palachu bodo recitatorji postopno predstavili v vseh večjih mestih Slovenije, izšel bo v kratkem v knjižni izdaji, že sedaj pa ga tudi prevajajo v nekatere tuje jezike.

Marjan Kralj

Po končani krstni predstavi FENIKSA — poema o Janu Palachu se je avtor pesnitve Marjan Štancar — Monos iz ELEKTROMECHANIKE fotografiral (na sliki s šopkom cvetja v roki) skupno z izvajalci literarne skupine SOPOTNIKI in pobudnikom dramatikom Ivanom Mrakom (v sredini zadaj)

O poslovanju PSO...

(Nadaljevanje s 1. strani)

REALIZACIJA PO TOVARNAH

Tovarna	Realizacija 1969 Letni plan 1969	Indeksi	Realizacija 1969 Realizacija 1968
Elektromehanika	53		129
Instrumenti	74		144
Usmerniki	68		153
Polprevodniki	—		11
Polprevodniki Zgb. v izgr.	—		204
Avtoizdelki	56		129
Naprave	—		38
Elektronika	59		111
Elementi	76		191
Kondenzatorji	84		195
Avtomatika	49		139
Sprejemniki	29		484
Aparati	54		168
Elektromotorji	95		242
Mikron	—		18
RIZ	—		—
Skupaj tovarne	54		145
ZZA	79		110
Ostali dobav.	104		159
SKUPAJ	56		144

Na vseh področjih v državi se je prodaja glede na minulo leto povečala, nadpovprečno v Sloveniji za 75%, v Srbiji za 49%, BiH za 55%, kjer so tudi planske zadolžitve precej presežene. Izpad glede na plan in lansko realizacijo je edini v Makedoniji, na je edini v Makedoniji, na področju Hrvatske pa je realizirano 48% letnega plana, pri čemer so lanskoletni rezultati preseženi za 20%.

Po deležu realizirane pro-

daje prednjači Srbija, kjer smo plasirali v polletju 40,5% vrednosti blaga; rezultat je posledica izrednega povečanja prodaje na področju Novoga Sada, Niša in Beograda.

Sledi Slovenija z 31,8% deležem prodaje, ki se je povečala predvsem na področju Ljubljane.

Ostala področja so procentualno soudeležena v prodaji takole: Hrvatska 17,2%, Bosna 8,1% in Makedonija 2,4% odstotka.

Nova telefonska centrala Karpoš IV. je v Skopju obogatila mestno telefonsko omrežje za 4.000 novih priključkov. ATC je izdelala »Elektromehanika« — ATN, montirali pa so jo monterji PSO.

republikah — področje	Realizacija 1969 Realizacija 1968	Realizacija 1969 Letni plan 1969
Realizacija po	Indeksi	
Beograd	51	134
Niš	77	192
Novi Sad	80	204
Priština	60	126
Titograd	71	149
SRBIJA	57	149
Sarajevo	55	149
Banja Luka	76	188
BIH	58	155
MAKEDONIJA	38	71
Zagreb	45	114
Osijek	51	100
Rijeka	54	139
Split	63	138
HRVATSKA	48	120
Ljubljana	63	170
Maribor	56	145
SLOVENIJA	61	165
SKUPAJ	56	144

Realizacija prodaje po posameznih sektorjih domače prodaje PSO je potekala takole:

	Realizacija 1969 Realizacija 1968	Realizacija 1969 Letni plan 1969
	Indeksi	
SEKTOR I.	48	135
Merilna tehnika	61	123
Stikalna tehnika	80	169
Elementi	74	141
Polprevodniki	—	13
SEKTOR II.	68	131
Kinoakustika	58	117
Aparati-releji	63	183
Aparati naprave	45	117
Elektronika	40	95
Usmerniki	78	156
SEKTOR III.	57	144
Rotac. stroji	59	145
Široka potrošnja	47	206
Avtoizdelki	59	126
SEKTOR IV.	51	172
SKUPAJ	56	144

SEKTOR I. Prodajo telekomunikacij smo povečali glede na preteklo leto za 35%, vendar so izpadi v proizvodnji Elektromehanike v obratu ATN predvsem v prvih mesecih vplivali na to, da je Sektor I. izpolnil letni plan le v višini 48%. Po predvidevanjih se bo stanje v proizvodnji v drugi polovici leta izboljšalo. Večina realizacije izvira iz dobav opreme PTT-jem v Srbiji na daljše plačilne roke, za kar so bila zagotovljena kreditna sredstva pri KBH LJUBLJANA in KB Koper.

SEKTOR II. Prodaja reprodukcijskega materiala ter oskrba industrije in energetske v državi je visoko preseгла lanskoletne rezultate in sicer v merilni tehniki za 23%, stikalni tehniki 69%, elementih 41% in precej visoko dosegla letno plansko zadolžitve.

V merilni tehniki je uspešno potekala prodaja instrumentov in merilnih naprav; pri prodaji števecv pa nastopajo težave, ker veletrgovina veže nabave števecv z izpolnjevanjem naših pogodbenih obveznosti pri stikalnih urah in dvotarifnih števcih.

Nekaterim distribucijskim podjetjem manjka denarnih

sredstev za zamenjavo enofaznih števecv in se pojavljajo potrebe po kreditiranju. Prodajo števecv na domačem tržišču bo uspelo rešiti z intervencijskim uvozom stikalnih ur, dolgoročni direktni aranžmaji in kreditiranjem v tolikšni meri, da bo uspel ublažiti tudi trenutni izpad v izvozu.

Pri stikalni tehniki se pro-

daja po dveh letih stagnacije očitno izboljšuje, zaloge se postopoma zmanjšujejo. Uspeh bi bil še večji, če ne bi Elektromehanika kasnila pri realiziranju pogodbenih količin kontaktorjev, paketnih stikal, motorskih zaščitnih stikal in instalacijskih odklopnikov. Tudi za drugo polovico leta so predvidevanja o prodaji in zmanjševanju zalog zelo optimistična.

Podobno je bila visoka realizacija dosežena tudi pri panogi elementov.

SEKTOR III. Prodaja elektronskih in elektromehanskih naprav v SFRJ poteka v okviru dinamike: izpolnitev letnega plana prodaje aparatov naprav in elektronike bi bila mnogo ugodnejša, če tovarna ne bi kasnila v proizvodnji elektroopreme in brezžičnih zvez in v kolikor bi razpolagali z ustreznim dopolnilnim sortimentom varilnih naprav. Zelo uspešno je potekala realizacija usmernikov, ki izvira iz odprodaje zalog.

SEKTOR IV. Prodaja širokopotrošnega blaga je izpolnila visoka planska pričakovanja, zaradi splošne konjunktore. Doseženi rezultati so višji od preteklega leta in sicer pri rotacijskih strojih za 45%, široki potrošnji 106% in avtoizdelkih za 26%.

Pri rotacijskih strojih je bil zaradi visoke konjunktore prodajni sortiment za domači trg dopolnjen z uvozom brusilnih strojev, kar bo vplivalo na ugodno izpolnitev planskih zadolžitvev.

Prodaja radijskih sprejemnikov je trpela zaradi nižje proizvodnje v sežanski tovarni, medtem ko je prodaja gospodinjskih aparatov iz serije ISKRA-GIRMI potekala zelo ugodno in bodo planske zadolžitve presežene; iz proizvodnje Mikrona pa bo prodaja realizirana v predvideni višini.

Na prodajo avtoizdelkov, ki je v polletju precej ugodna, je vplivala nesorazmerno povečana prodaja regulatorjev in avto žarnic. Pri ostalem sortimentu, predvsem zaganjalnikih, je prodaja manj uspešna zaradi nepravočasnih dobav iz proizvodnje.

M. K.

IZPOLNITEV PLANA PROIZVODNJE julij 1969

Tovarne	Plan	Izpolnitev	%
ELEKTROMECHANIKA	18 757	21 751	116,0
ELEMENTI	10 699	7 884	73,7
AVTOMATIKA	4 753	6 016	126,6
SPREJEMNIKI	3 354	1 214	36,2
APARATI	4 488	6 550	145,9
AVTOIZDELKI	5 845	7 876	134,7
ELEKTROMOTORJI	1 142	2 344	205,3
NAPRAVE	1 742	2 950	169,3
ELEKTRONIKA	921	2 100	228,0
KONDEZATORJI	3 360	3 327	99,0
INSTRUMENTI	1 499	1 985	132,4
POLPREVODNIKI	2 002	2 055	102,6
USMERNIKI	805	1 093	135,8
RIZ	22 199	16 324	73,5
ORODJARNA	484	310	64,1
MIKRON	1 325	1 402	105,8
SKUPAJ TOVARNE	83 375	85 181	102,2
ZZA	4 000	6 033	150,8
PSO	1 441	1 639	113,1
BAŽ	200	120	60,0
SKUPAJ PODJETJE	89 016	92 963	104,4

Uspešno prvo polletje 1969 v Avtomatiki

Že konec poslovnega leta 1968 je napovedal, da je kolektiv Iskre-Avtomatika v Pržanu, končno vendarle ujel korak s časom in reformo, čeravno težave, ki so predvsem dediščina preteklosti, niso bile ravno majhne ter zato še danes niso docela odpravljene. Prav zato je prvo

polletje letos dokaz, da dediščina preteklosti ni ovira za razvoj in napredek Iskre v Pržanu.

Fizični obseg proizvodnje, vzeto po stalnih cenah v milij. ND, se je gibal, v odnosu na predlansko in lansko prvo polletje, kakor sledi:

leto	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
1967	3,6	3,4	5,4	4,0	4,2	2,6
1968	3,1	3,2	3,5	4,6	6,0	4,3
1969	6,27	5,13	7,52	6,87	7,09	5,8

Elementi, ki spremljajo porast fizičnega obsega proizvodnje pa so naslednji:

Povprečno število zaposlenih ob 30/6. po letih:

1967	682	100,00
1968	710	104,10

1969 743 108,94

Izpolnitev plana proizvodnje po posameznih mesecih letos, kakor tudi izplačani osebni dohodki po posameznih mesecih letos, je potekala, kakor sledi:

mesec	% doseg. plana	izplačani OD v DIN
januar	97,5	861,99
februar	82,9	753,10
marec	115,00	896,44
april	126,7	885,21
maj	123,00	920,58
junij	114,1	852,42
Povprečni OD v I. polletju 1969		861,62
Povprečni OD v I. polletju 1968		720,00
Povprečni OD v I. polletju 1969 ZP Iskra		997,00

Glede na posamezne artiklice oz. izdelke pa je bil dosežen plan takole:

gramofoni	113,9
televizija	114,2
brivniki	95,4
VF elementi	152,4
zvočniki	104,7
elektroliti	85,4
usluge	205,7

Realizacija gotovih izdelkov	39.456.851,62
Realizacija storitev	2.175.969,67
Realizacija izvoza	6.588.575,47
Realizacija lastnih storitev	682.183,97
Realizacija materiala in odpadkov	4.484.282,21
Izredni dohodki	671.168,95
Celotni dohodek	54.059.037,89
Stroški	51.755.692,85
Ostanek dohodka	2.303.345,04

Posebej naj omenimo še problem zalog, ki je gotovo med najtežjimi dediščinami preteklosti, saj imamo prek

Nihanja tako v dinamiki izpolnjevanja plana, kakor tudi v različnih dosežkih pri posameznih proizvodnih govorilnicah o tem, da so prijemi uprave in strokovnega vodstva proizvodnje kljub heterogenim težavam končno zelo uspešni.

Ob navedenih okoliščinah smo po periodičnem obračunu za I. polletje 1969 dosegli naslednje finančne rezultate:

3 milij. povsem negibnih in neuporabnih zalog. Vse bolj pa postaja tudi pereč problem obratnih sredstev, ki bi

že danes terjal korenito reševanje, je pa glede tega tako vodstvo tovarne kakor tudi ZP Iskra v nemočnem položaju.

Uspeh poslovanja v prvem polletju 1969 je nedvomno zelo ugoden. V celoti povsem potrjuje pravilnost poslovne koncepcije vodstva tovarne, hkrati pa poučno dokazuje, da je složno delo in prizadevanje vseh vodstvenih dejavnikov v tovarni, od uprave prek samoupravnih organov do družbeno-političnih organizacij, bistvena okoliščina doseženega uspeha. Doseženo stanje pa istočasno že omogoča, da se vodstvo tovarne v Pržanu usmerja k težnji, da se izenači z ostalimi uspešnimi tovarnami v okviru ZP Iskre tudi glede modernizacije in specializacije poslovanja, glede skrajšanega delovnega tednika in glede višine povprečnih osebnih dohodkov.

- L. O. -

ELEKTROMECHANIKA KRANJ

Nabava materialov in delov v prvi polovici 1969

Slab start v začetku leta — veliko problematike

Po ugodni normalizaciji ob koncu preteklega leta je nabavna služba »Elektromehanika« pri nabavi materiala v letošnjem letu spet našla na hude težave.

Močna konjunktura predvsem na zahodnem trgu je povzročila, da so se zelo podaljšali dobavni roki. To se je največ poznalo v Zahodni Nemčiji, od katere uvažamo približno 3/4 od vsega uvoza. Tako močno ekspanzijo pa v naši tovarni nismo mogli predvideti. Naročeni material, predvsem osnovni re-promaterial, je prihajal dosti

kasneje, kar je občutno povečalo izpade proizvodnje. Še vedno prejemamo premalo novega srebra za telefonijsko delo, kar je kljub temu, da so proizvajalci obljubili večje količine že v II. kvartalu. V začetku leta so manjkale tudi nekatere umetne mase, predvsem celidor in pa relejsko železo od SKF — Švedska.

Za panogo rotacijskih strojev so bili najbolj pereči sestavni deli od PERLESA, ležaji od COMPENSA — Wien, araldit GI 126 od CIBE — Basel, Hostaform C 33 in drugi deli.

Panoga števecv ni prejela pravočasno nemirk za stikalno uro, ker je dobavitelj stalno zavlačeval z dobavami, in Tesla filmov.

ATN je imel poleg težav z novim srebrom tudi težave z dobavami smernih igel, vezalno žico, katere porabo ne moremo planirati, srebrno žico, dekadnimi releji, potenciometri, kontaktnimi zavočnicami in telefonskimi vrvicami, elektroliti, kontaktnimi vilicami, telefonskimi vložki in silnitnimi upori.

(Dalje na 4. strani)

Naposled le rešitev za strokovni šoli?

V prostorih mestne skupščine Ljubljana je bil 27. 8. dopoldne sestanek, na katerem so se dogovorili, da bodo ljubljanske občine in vsak način poskusile zbrati potrebni denar za oblikovanje (okrog 50.000 din) ter za odkup objekta, v katerem je Iskrina poklicna šola elektrotehniške stroke (okrog 550.000 din). Pobudo za sklicanje tega sestanka je prevzel podpredsednik mestne skupščine Sergej Vošnjak, ki je ob koncu razgovora tudi apeliral na vse pristojne, da finančna problema obeh šol zares uredi, kajti to je za šoli usodno.

Problem objekta poklicne šole elektrotehniške in kovinarske stroke v prostorih nekdanje rižarne na Linhartovi cesti v Ljubljani je star že poldrugo leto. To šolo in tehniško srednjo šolo, ki je

tudi v teh prostorih, je ustanovila Iskra zato, da bi se ljubljanskim učencem ne bilo treba voziti v Iskrino šolo v Kranj. Iskra je takrat tudi precej investirala v ta šolski objekt. Šolski center se je potem osamosvojil in je danes samostojen vzgojnoizobraževalni zavod. Iskrina tovarna elementov za elektroniko, ki je bila lastnik objekta, se seli v nove prostore in je zato objekt skupaj z vsemi drugimi objekti ob Linhartovi cesti prodala Splošnemu gradbenemu podjetju Grosuplje. To je bilo v začetku lanskega leta.

Šolski center je bil o tem obveščen že decembra 1967. Odpovedni rok je bil 18 mesecev in je trajal do 30. junija letos, potem pa podaljšan do 15. avgusta.

V zvezi s tem je šola začela akcijo za to, da ostane v tej stavbi, da se torej ne

razpusti. Podprli so jo tudi razni prosvetni organi. Republiška izobraževalna skupnost je sklenila izrabiti možnost, da se objekt odkupi od SGP Grosuplje in da se torej ohrani za šolske namene. Ni pa imela denarja za to in tudi pravno to vprašanje ni zadovoljivo urejeno. Ustanovitelji srednjih šol so namreč še vedno občinske skupščine, republiška izobraževalna skupnost pa tem šolam dodeljuje le denar za redno dejavnost. Investicijska obveznost je torej pravno povezana zelo močno z ustanovitelji, torej z občinskimi skupščinami. Te pa so v konkretnem primeru te šole pokazale ves ta čas kaj malo zanimanja za problem. Na večeršnjem sestanku se je vendarle pokazala precejšnja pripravljenost tudi ljubljanskih občin, da ohranijo ta objekt za šolstvo, oziroma za šolski

center, v katerega hodijo v glavnem samo učenci iz ljubljanskih občin.

Za zdaj je dogovor tak, da bi republiška izobraževalna skupnost dala tretjino, to je okrog 550.000 dinarjev, drugo tretjino bi kot posojilo najel sam šolski center (tudi ob podpori Iskre in drugih), tretji del pa naj bi dale občinske skupščine mesta Ljubljane. Načelen dogovor glede prispevka ljubljanskih občin je bil včeraj sprejet, konkretizirali pa naj bi ga na kolegijski predsednik ljubljanskih občinskih skupščin v ponedeljek. Seveda pa bo mestna skupščina takoj stopila v stik tudi z SGP Grosuplje, da bi z razumevanjem upošteval položaj in tudi s svoje strani pomagal rešiti problem, ki je nedvomno velikega družbenega pomena.

Nekaj podobnega se je zgodilo oziroma se dogaja s šolo za oblikovanje, ki ima svoje prostore v Križankah v Ljubljani. Delovni prostori so zelo slabi, neprimerni, ker šola nikoli ni dobila denarja za to. Sanitarna inšpekcija

je lani decembra zahtevala, da se odpravijo pomanjkljivosti, sicer šola letošnje jeseni ne bo mogla začeti pouka. Izkazalo se je, da bi bilo za najnujnejša dela potrebnih okrog 80.000 dinarjev.

Spet se je pojavil problem ustanoviteljstva. Republiška izobraževalna skupnost je pripravljena dati 20.000 do 30.000 din. Če tudi ljubljanske občine dajo svoj delež, konkretno vse skupaj 50.000 do 60.000 din. Na včerajšnjem sestanku so se dogovorili, da bodo ta denar zbrali.

Obe šoli sta bili torej zadnji trenutek rešeni oziroma vsaj tako kaže, da bosta. Je pa sestanek pokazal, da je tak način obravnave, ko je stvari treba reševati zadnji trenutek, nemogoče. Zato so vsi brez izjeme poudarili, da je prihodnje leto treba problem investicij ter investicijskega vzdrževanja srednjega šolstva ustrezneje rešiti, kot je letos. Isto so rekli tudi za programiranje šol oziroma šolstva nasploh.

(Po »Delo«)

Nabava materialov in delov...

(Nadaljevanje s 3. strani)

Za »Stikala« so bile težave z dobavami kontaktnih zavoic od delov za FIP stikala in srebrnih trakov za kontakte.

Za kinopanogo so manjkali potenciometri, elektronke, elektroliti, Halogen žarnice, tranzistorji, projekcijske žarnice, zvočniki itd.

Za Lipnico so manjkala številčna kolesa, uporovna žica, relejsko železo, lak žica 0,04, osi za številčnike.

Tako težka situacija, v kateri smo se naenkrat znašli, nam je letos narekovala, da smo okvirne potrebe za leto 1970 zbrali že v juniju. Z okvirnimi naročili si bomo pri proizvajalcih pravočasno zagotovili del kapacitet, tako da bo premostitev težav v prvih mesecih leta 1970 lažja.

Kljub temu, da je bilo povpraševanje na trgu večje kot ponudba pa so bile cene repromateriala dokaj ugod-

ne.

Se ostrejšje tržne razmere pa kažejo (od nekaterih proizvajalcev smo že obveščeni) da se bodo močno povečale cene relejskega železa in leguram niklja. Pa tudi ostalim surovinam je vidna tendenca povišanja. Tako je aluminij že zdaj za 30 % dražji kot na domačem tržišču. Z ozirom na visoke zadolžitve za leto 1970 bo potrebno pravočasno planirati in naročiti materiale in dele, saj se dobavni roki še podaljšujejo (tako je na primer rok za elektrolitske kondenzatorje Roederstein 16 mesecev).

Se vedno se opaža nesorazmerno povečevanje uvoza.

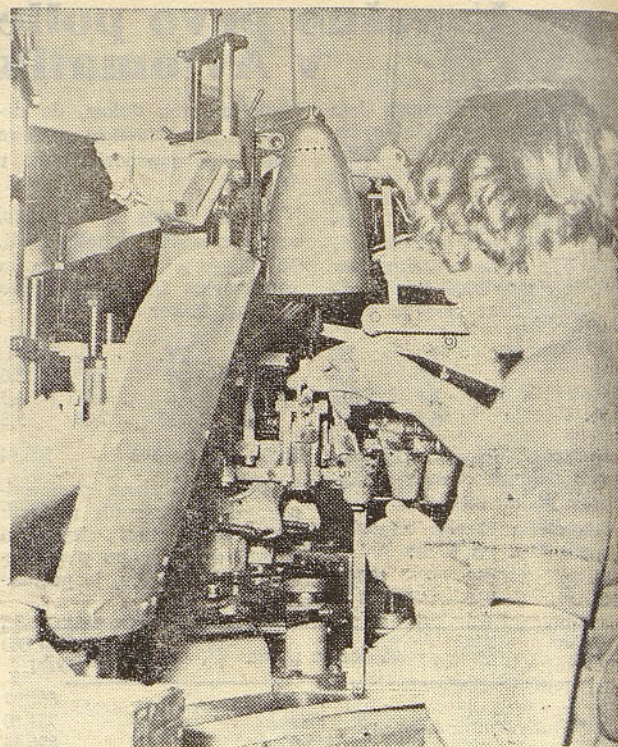
V panogi črne in barvne metalurgije nastopajo težave z dobavami tudi v domačih železarnah. Z zamudo prejmemo brušena jekla, hladno valjane trakove in specialne pozicije nekaterih plemenitih jekel in vlečene profile

pod 10 mm. Z nekoliko zamude prejemamo medeninate in bakrene polizdelke od Valjaonice Sevojno in Novkabel Novi Sad in aluminijaste polizdelke iz Sibenika in IMPOLA. Največjo težavo pa nam povzročata silumin AlSi₈Cu₃, ki nam ga tovarna v Kidričevem ne pošilja dovolj niti pravočasno.

Ker pravočasno ne dobavljamo trafo listov »ELRA« — Skofja Loka, seveda tudi ne prejmemo transformatorjev. Delni zastoji so tudi s krtačkami iz TUP Dubrovnik in kolektorji iz Idrije. Zaradi pomanjkanja uvoznih žic in monopolnega položaja nam tovarne vzmeti ne dobavljajo redno naročenih vzmeti. Manjkali so tudi gumi koluti za rotacijske stroje, ker »Sigma« Ptuj ne doseže ustreznih kvalitete. Zaradi zasedenosti kapacitete dolgih dobavnih rokov, neurejene dokumentacije ne prejmemo pravočasno zelenih napisnih tablic. Občasne težave so nastopale tudi z drugimi kupljenimi deli, predvsem zaradi nesolidnosti poslovanja nekaterih dobaviteljev.

Največje izpade nam še naprej povzročajo nedobavljene pozicije tovarn ZP ISKRA. Mesečno nam primanjkuje od 80—120 pozicij naročenih delov. Največ manjkajo plastni upori iz Sentjerneja, kondenzatorji iz Semiča, žični upori iz Horjula, fotocelice iz obrata »Žarnice«, feritni magneti iz obrata »Feriti«, selenski stavlki iz Trbovelj, releji iz »Tele«, tovarna »Avtomatika« v Pržmu pa nam je sploh prenehala izdelovati elektrolitske kondenzatorje, tako da smo prešli na uvoz. Ne morejo nam biti razumljivi njihovi izgovori o prednosti EI Niša, izvoza itd.

Tone Kaštivnik, inž.

Knap Marija dela pri avtomatiki za zataljevanje podstavkov za žarnice v obratu »Žarnice« ljubljanske tovarne »Elementi«

ZP ISKRA KRANJ NABAVNA ORGANIZACIJA — KRANJ, OLDAHMSKA 2

razpisuje
prosto delovno mesto za:

VODJO FINANČNEGA SEKTORJA

POGOJI:

- a) visoka ali višja izobrazba;
- 3-letna ustrezna praksa
- b) srednja strokovna izobrazba;
- 5-letna ustrezna praksa.

Kandidati za razpisano delovno mesto vodje finančnega sektorja naj vložijo pismene ponudbe do 8. septembra 1969 v splošnem sektorju organizacije;

in vabi

EKONOMISTE DIPLOMIRANE EKONOMISTE IN DRUGE DELAVCE

z visoko ali višjo izobrazbo na razgovor za delo
V ZUNANJI TRGOVINI

Interesenti za razgovor za delo v zunanji trgovini naj sporočijo svojo pripravljenost splošnemu sektorju organizacije do 8. septembra 1969.

ZP ISKRA TOVARNA ELEKTRIČNIH APARATOV LJUBLJANA, SAVSKA CESTA 3

vabi k sodelovanju na delovna mesta pripravnikov za delo na tehnološkem, kontrolnem in organizacijskem področju

DIPLOMIRANEGA INŽENIRJA ELEKTROTEHNIKE

jaki tok

DIPLOMIRANEGA INŽENIRJA ELEKTROTEHNIKE

šibki tok

DIPLOMIRANEGA EKONOMISTA

ELEKTROTEHNIKA

jaki tok

ELEKTROTEHNIKA

šibki tok

Kandidati naj pošljejo ponudbe kadrovskemu oddelku tovarne do 10. septembra 1969.

Dinamo ali alternator?

Pod tem naslovom je bil v glasilu mariborske tovarne avtomobilov TAM — objavljen članek, ki primerja dinamo in alternator. O alternatorju smo že pisali v glasilu št. 12 in sicer 29. marca. Za lastnike avtomobilov oz. za tiste, ki ga menijo nabaviti, bo vsekakor to zanimivo branje, za ostale pa tudi, kajti alternatorje je že vključila v svoj program naša tovarna v Novi Gorici. Članek objavljamo v celoti.

Zadnje čase vse pogosteje beremo med tehničnimi podatki o avtomobilih, da imajo vgrajen alternator. Kaj je to alternator?

Za vžiganje bencinskega motorja in za pogon pomožnih agregatov na vozilu, kot so ventilator, grelec, otiralni vetrobrana, zaganjalnik, svetilke itd., je potrebna električna energija. To energijo črpajo potrošniki iz akumulatorske baterije, ko motor miruje, ko ta deluje pa iz dinama, ki ga poganja motor. Dinamo pa mora napolniti tudi baterijo, ki se je med zagonom deloma izpraznila. Dinamo je električni generator za enosmer-

ni tok. Motor ga poganja običajno s pomočjo klinaste gajmerne. Njegova slaba stran je razmeroma majhno število vrtljajev; ima namreč največ 5000 vrtljajev v minuti. Zato mora biti razmerje vrtljajev med motorjsko gredjo in gredjo dinama razmeroma majhno. Posledica tega je, da se dinamo v praznem teku motorja vrti prepočasi, da bi lahko oddajal električno energijo. Vsi potrošniki črpajo električno energijo iz akumulatorske baterije in ta se prazni. Ta problem je posebno pereč v mestnem prometu, ko pogosto zaganjamo motor in počasi vozimo. Baterija se ni-

ma časa napolniti, temveč se čedalje bolj prazni in na vsem lepem ne moremo več zagnati motorja. To se pojavi še pogosteje pozimi, ko je zaradi mraza zaganjanje motorja še težje in se porabi več energije iz akumulatorske baterije.

Ce bi ta problem hoteli rešiti s klasičnima izvoroma električne energije na vozilu, to je z dinamom in akumulatorsko baterijo bi morala imeti zelo velike zmogljivosti. Takšna rešitev bi zavzela dosti dragocenega prostora in povečala težo vozila. Prav tako pa je za pogon večjega dinamoma potrebno več moči iz motorja, koristna moč motorja pa pogon vozila še zmanjša. Konstrukterji avtoelektričnih elementov so ta problem rešili z izdelavo novega boljšega generatorja. Izdelali so generator za izmenični tok in mu vgradili diode — elemente za usmerjanje, ki ta tok pretvarjajo v enosmernega. Ta generator se imenuje alternator. Konstrukcija alternatorja je taka, da vzdrži mnogo

hitrejšje vrtenje kot dinamo. Razmerje vrtljajev med motorjsko gredjo in gredjo alternatorja je lahko mnogo večje, alternator pa se že v praznem teku motorja vrti dovolj hitro, da lahko oddaja energijo, ki je potrebna priključenim potrošnikom. V splošnem oddajajo alternatorji v praznem teku motorja že 1/4 do 1/3 svoje maksimalne moči.

Alternator pa je tudi mnogo lažji od dinamama. Za primer naj navedem, da tehta dinamo moči 900 W približno 21 kg, alternator iste moči pa le 4,5 kg. Torej je magnetni in prevodni material pri alternatorju mnogo boljše izkoriščen kot pri dinamumu, saj pride pri alternatorju približno 200 W moči na en kilogram teže, pri dinamumu pa le približno 40 W/kg. Razen tega pa je pri alternatorju ohišje izdelano iz aluminijeve zlitine, medtem ko je okrov dinamama izdelan iz magnetno mehkega železa.

Prednost alternatorja pred dinamom je tudi v stroških vzdrževanja. Dinamo je tre-

ba običajno na vsaj 20.000 prevoženih kilometrov sneti z motorja, mu zamenjati ščetke, pregledati kolektor, ležaje itd. Pri alternatorju pa je ta dela treba opraviti ob generalnem popravilu motorja.

Vendar pa je alternator v primerjavi z dinamom mnogo bolj občutljiv. Električni pojavi, ki spremljajo kratke stike na električnem omrežju vozila in pojavi, ki spremljajo prekinitvev tokokroga alternator—baterija, ga lahko poškodujejo. Zato se je temu treba izogibati. Kvarno pa vplivajo na alternator tudi električni pojavi, ki se pojavljajo ob električnem obločnem varjenju na vozilu. V takih primerih ga je treba odklopiti.

Alternator se torej izplača kljub temu, da je dražji od dinamama. V ilustracijo naj navedem tole: na avtobusu, ki ima vgrajen alternator, niso bile baterije nikoli prazne in ni bilo težav z zaganjanjem, čeprav vozi to vozilo le po mestu in garažira poleti in pozimi na prostem.

Zasluzeno priznanje za amaterska prizadevanja

Skromen, uporen in požrtvovalen. Tak je Franc Končan, po poklicu ključavničar, ki dela v tehnološkem oddelku tovarne elektronskih instrumentov. Malone ves svoj prosti čas posveča delu v Prosvetnem društvu v Horjulu, kjer sam tudi igra najbolj zahtevne vloge, zlasti pa uspešno deluje kot amaterski režiser. Ze dve leti dela kot igralec in režiser, oz. kot igralec celo še več, prav od otroških let.

Doslej je Franc Končan uspešno režiral že sedem različnih odrskih del, s katerimi je igralska družina iz Horjula nastopala doma in v bližnjih krajih, prav tako pa nastopala tudi na vsakoletnih revijah amaterskih odrov v Sloveniji. Prav lanski uspeh marljivih amaterskih gledališnikov je pripomogel, da so se udeležili letošnjega festivala na Hvaru, kjer si je Franc Končan za odlično režijo igre irskega avtorja Syngea »Vražji fant z zahodne strani« pribral nagrado zagrebškega dnevnika »Vjesnik«, s sestro Mimico (doslej prav tako članico kolektiva tovarne v Horjulu) pa sta za dobro odigrani naslovni vlogi razen tega prejela še posebni pohvali.

Razen horjulske amaterske dramske družine je letos na Hvaru nastopila tudi kranjska, ki si je pridobila zlato plaketo za igro »Hlapci« Ivana Cankarja, v režiji Mileta Koruna. Tako sta med trinajstimi družinami iz vse Jugoslavije na 13. festivalu dramskih amaterjev Jugoslavije na Hvaru obe slovenski amaterski igralski družini dosegli izredno lep uspeh, kar ju bo prav gotovo vzpodbudilo k še večji ustvarjalnosti.

Uspeh režiserja Franca Končana pa je pri tem še tembolj pomemben, saj je sam tudi igralec naslovne vloge in amaterski režiser, medtem ko sta Mile Korun in njegov asistent Staš Potložnik poklicna režiserja. Zanimivo je, da si je Franc Končan doslej vselej izbral zahtevna odrska dela in jih tudi uspešno zrežiral, kar potrjuje njegovo sposobnost in posluš za avtorje in njihova dela. To dokazuje tudi sedemletni repertoar horjulske amaterske dramske družine, v katerem so naštudirali že osem dokaj zahtevnih dramskih del, katerega so odigrali po osem do desetkrat tako v Horjulu, kot tudi v drugih krajih in povsod poželi priznanje hvaležnih obiskovalcev njihovih predstav.

Sodeč po dosedanjih uspešnih nastopih s Syngeovim »Vražji fant z zahodne strani«, bodo s tem deolim nastopili še večkrat. Za dan republike nameravajo igrati za delovni kolektiv v tovarni v Horjulu, na predstavo namesto vsakoletne proslave dneva republike pa bodo to pot

povabili tudi goste iz Zagreba in tedaj bo režiser Franc Končan verjetno prejel nagrado, ki si jo je priboril na Hvaru.

Za nastop na hvarskem festivalu sta veliko razumevanja pokazala tudi vodstvo tovarne v Horjulu in občinska skupščina, ki sta prispevala sredstva za potovanje. Z velikim razumevanjem pa je amaterski igralski družini pri tem pomagal tudi Saša Kump iz Kranja, ki jim je za igro »Vražji fant z zahodne stra-

ni« zares poceni izdelal odlično in funkcionalno sceno.

O delu horjulskih amaterskih gledališnikov in njihovem uspešnem režiserju Francu Končanu smo povedali vse premalno, vendar smo prepričani, da po teh uspešnih predstavah in nastopih ne bo dolgo, ko jih bomo v našem listu spet »obdelali«, saj prav gotovo njihova aktivnost zasluži tudi našo pozornost.

-J-

Kvaliteta proizvodnje je predvsem problem poslovanja in ne tehnično vprašanje

UVODNE MISLI

Področje nalog vodstva podjetja je zelo široko, saj se mora ukvarjati tako s tehničnimi posameznostmi, postopki in proizvodnimi sredstvi, kot z nematerialnimi vplivi: problemi upravljanja, zadovoljstvo delavcev, delovna disciplina ipd. Tako ima vodstvo nalogo koordinirati kompleks ljudskih odnosov za harmonično sodelovanje vseh zaposlenih, postavljati osnovne tehnološke smernice in določati poslovno politiko podjetja. Vodilni mora, ne glede na svoj naziv, s svojim načinom dela in sposobnostjo dojeti vse bistvo in v težkih situacijah zadeti pravilno rešitev in s tem doseči osebno spoštovanje. Sklop vsega tega ustvarja znotraj vodilnega kadra atmosfero medsebojnega zaupanja, ki je za podjetje kot celoto življenjskega pomena.

To ni bistveno le za medsebojne odnose, saj se ta atmosfera zaupanja prenaša po hierarhični lestvici navzdol in tako vsakdo skuša doseči kvantitativne in kvalitativne cilje programa podjetja in to smatra za svojo osebno stvar.

Vodstvo podjetja lahko izpolni zahteve svoje odgovornosti do problema kvalitete s samo dobro delujočo organizacijo znotraj podjetja in prenosom odgovornosti na ustrezno hierarhično stopnjo.

To se ne more doseči le z besedo in željami, ampak s solidnim poslovnim vodenjem, ki je zasnovano na zdravem in strokovnem razmišljanju in na način, da vsak od vodilnih vloži vse svoje ambicije, da bi proizvodni zadovoljili kupca, podjetje pa bi imelo odgovarjajoč profit.

Če je v podjetju prava atmosfera, lahko tudi naloge za doseganje kvalitete izvajamo brez velikih nepotrebnih težav in s harmoničnim sodelovanjem. Tam pa, kjer vodstvo uporablja taktiko sprenevedanja in popuščanja trenutnim tokovom dogajanja, brez pravih načel in dolgoročnih koncepcij in dopušča,

da so med določenimi oddelki in resorji napetosti, se smatra kot osebna zahteva, če kontrolor opozori mojstra ali delavca na napako ali odstopanja v kvaliteti.

Vodstvo podjetja se mora zavedati, da če to hoče ali noče, stalno vpliva na razpoloženje in obnašanje vseh zaposlenih. Zato je nujno, da uporabi vse možnosti, ki jih nudi sodelovanje, povezovanje, osebna odgovornost, obveščanje itd. in vseh nivojih v podjetju.

Vodilni morajo upravičiti svoj položaj v podjetju na ta način, da prirede organizacijo podjetja do take stopnje, da vsi zaposleni delajo v prepričanju, da je potrebno skupno delati za skupno stvar t.j. v primerni kvaliteti in količini.

FUNKCIJA KVALITETE

Neko podjetje se lahko uspešno razvija in uspeva pod pogojem, da vodstvo organizira izdelavo proizvodov, ki zadovoljijo kupca s ceno in kvaliteto. Najneposrednejši vpliv na ceno ima prav kvaliteta proizvoda. Kvaliteta predelave surovin daje končno vrednost izdelku. (Drastičen primer — vse surovine iz katerih je zgrajeno človeško telo, stanejo 3,5 dolarja . . .)

Zato je nujno določiti nivo kvalitete, ki naj ne bo ne višji ne nižji od onega kar zahteva trg, saj bi s tem bistveno vplivali na ceno izdelka. In prav zato je jasno, da tako pomemben element cene, kot je kvaliteta produkta **ne more biti** prvenstveno tehnično vprašanje (čeprav so sredstva za doseganje kvalitete tudi tehnična poleg ekonomskih, matematičnih itd.) temveč je to **bistveno poslovno vprašanje tovarne**; torej spada to v obravnavanje najvišjih poslovnih odločitev podjetja.

Zato kakršnekoli dileme kam naj v okviru organizacije podjetja spada planiranje, določanje, doseganje in vzdrževanje kvalitete, ki jo zahteva in priznava družba (trg), za moderno vodenje podjetja

Režiser Franc Končan

ne more biti, čeprav se v našem razvijajočem se gospodarstvu še vedno borimo z začetniškimi težavami sodobnega organiziranja in pojmovanja proizvodnje.

Integralna kvaliteta je okrajšava za vrsto aktivnosti: raziskava trga, razvoj proizvoda, konstrukcija proizvoda, planiranje tehnologije, razvoj tehnologije, proizvodnja, inspekcija kvalitete, prodaja, eksploatacija proizvoda, servisiranje in obveščanje o obnašanju izdelka vso življenjsko dobo izdelka.

Vsako od teh aktivnosti spremlja integralna kontrola z eno od svojih specialnosti.

Taka raziskava trga določa nivo kvalitete itd. Posamezne od teh nalog integralne kontrole lahko obdelujemo po principu programov, na splošno pa so te funkcije lahko združene in centralizirane, da je politika kvalitete enovita in medvoturna. Zgodovinsko je sicer razlog za formiranje centralne službe kvalitete bil **tehnične narave**. Ločeni kontrolorji so bili pod pritiskom obratovodij in mojstrov, pod enotnim vodstvom službe kvalitete pa je ta neposredni pritisk bil odpravljen. Obstajala pa je tudi akutna potreba omogočiti integriranost merjenja, preizkušanja, prevzemanja in odločanja o kvaliteti. Osnovni problem tako iz »tehničnih potreb« formiranega enotnega vodje kontrole, je bil, kako izpolnjevati svojo ozko odrejeno nalogo, odločati samo v zvezi z odnosom do toleranc. Taka funkcija vodje kontrole, ki so jo v razvitih industrijah že zdavnaj prehiteli, je delovala v klimi prežeti s stalnimi nasprotji in prepiri. (Tako je v večini tehničnih kontrol pri nas da-

nes). Ta vodja se je srečaval z ostrimi težkočami pri zbiranju kvalificiranih ljudi in njihovom nadaljnjem poučevanju, ter težavami pri pridobivanju prostorov, opreme in predvsem pri izgradnji **statuta službe kontrole kvalitete**.

Zgodovinsko gledano so bili to ostri problemi obstanka — in ni bilo časa za ustvarjanje teorije in strategije kontrole kvalitete. Danes pa v razvitih gospodarstvih vzklika npr.: generalni direktor velike angleške firme RADIATION PARKRAY itd. »Danes kontrola kvalitete stoji na pomembnem mestu in kaže tendenco, da ostane kot taka na prvem mestu ter da se do tja prebije kot funkcija vodstva«.

Vendar že 1940. koncepcija centralizirane službe kontrole razvile so se še druge specialnosti v tem okviru: preventivna kontrola, standardizacija, analiza napak ip. in posebne oblike delovanja, odbori za kvaliteto, novo proizvodnjo ip. ter tehnike planiranja kvalitete, statistična kontrola, zanesljivost ipd.

Industrijska revolucija je imela ogromen vpliv na razvoj služb kvalitete, ker je bilo potrebno za tehnološki napredek vsklajevati proizvodne dejavnosti z novimi možnostmi.

Družba je v veliki meri odvisna od uspešnega izvajanja funkcije kvalitete: če se možnostno stikalo pokvari, paralizira celo podjetje; če prodajamo proizvod s pretirano petletno garancijo, podjetje izgublja milijone; če se projekt ne lansira zaradi slabega dela, je cel narod osramočen; če je zdravilo slabo, se tisoče otrok rodi pohabljeni. Industrijsko podjetje s

(Dalje na 6. strani)

Razgovor z direktorjem RIZ Zagreb, Krešom Piškulićem, dipl. oec.

Z »rahlo« zamudo objavljamo razgovor, ki ga je ureditorjem Iskra - RIZ Zagreb, Krešom Piškulićem. Odgovornica mesečnika Iskra - RIZ imela z generalnim direktorjem na vprašanja so še vedno aktualni, zato jih objavljamo v celoti.

VPRAŠANJE:

Preteklo leto je bilo za RIZ zelo značilno in pomembno, ker so v njem padle usodne odločitve za nadaljnji razvoj te delovne organizacije. Med temi odločitvami je med najpomembnejšimi vstop RIZ Zagreb v Združeno podjetje Iskra. V minulemu letu so bili dovršeni tudi objekti, v katere je tovarna dolgo časa vlagala obsežna sredstva, to sta zlasti tovarna televizorjev v Slunju in tovarna polvodnikov v Zagrebu. Kako ocenjujete preteklo leto in kako ste z njim zadovoljni?

ODGOVOR:

Preteklo leto je prineslo izpolnitev želja, načrtov in upov vsakega člana našega delovnega kolektiva. Danes lahko rečem, da ga ni v naši delovni organizaciji, ki ne bi bil prepričan, da je leto 1968 pokazalo, da so naše možnosti še večje. Menim, da je tako prepričanje v kolektivu tisto najlepše, kar nas bo spominjalo na minulo leto.

Zelo važno je tudi, da smo se združili v ZP Iskra in, da je stekla proizvodnja v tovarni TV in Slunju in tovarni polvodnikov v Zagrebu. Razveseljivo je nadalje, da so v tem letu naše tovarne specialnih in telekomunikacijskih naprav, kakor tudi oddajnikov, dosegle izredno hiter in kvaliteten vzpon. K temu so tudi obnova našega inštituta.

Glede vprašanja, ali sem zadovoljen, ne bi rad, da bi bili razočarani nad mojim negativnim odgovorom. Dejansko nisem zadovoljen, ker vem, da bi lahko dosegli še boljše rezultate, razen tega pa menim, da je direktor, ki je zadovoljen z doseženimi rezultati izgubil osnovne predpogoje za izvajanje tiste vloge in naloge, ki mu jo je poveril delovni kolektiv, to je stremeti za nadaljnjim razvojem in napredkom podjetja.

VPRAŠANJE:

Ali se že čutijo neke pozitivne posledice integracije, glede na to, da je preteklo toliko mesecev po njeni uresničitvi in ali štejete izvajanje nalog integracije za najpomembnejše?

ODGOVOR:

Vselej sem trdil, da pri nas v Jugoslaviji pričakujemo od integracije hitre rezultate, a pri tem z ničemer ne pospešujemo tega procesa. Na proizvodno integracijo namreč ne navezujemo tudi integracije sredstev, t. j. bank, kar je vsekakor negativno dejstvo. Dosedanje obdobje prav gotovo ni omembe vredno, toda mislim, če ga presojava skupno z našimi dogovori v letu 1967, ko smo že vplivali na specializacijo, lahko rečemo,

da je bilo kljub temu koristno.

Kadar govorimo o integraciji nekaterim ljudem žal še ni jasno, da obstoječa pokrivanja v proizvodnem programu niso osnovni činielji. Veliko bolj važno je, da smo prepričali že doslej dvojni program v proizvodnji polvodnikov, radijskih sprejemnikov in feritih in to, da ne bomo dovoljevali novih prekrivanj v programih. Obstoječe dvojno proizvodnjo bomo rešili s postopnim in razumnim tempom, ko bodo dane pozitivne okoliščine tako, da noben partner od drugega ne bo zahteval nadomestila za svoje žrtve. Povsem sem prepričan, da bo do takih okoliščin prišlo in jih tudi bomo izkoristili.

VPRAŠANJE:

Kaj pričakujete od integracije, za RIZ in od nje v letošnjem letu?

ODGOVOR:

Na že omenjenih osnovah bomo zlagoma in sistematično delovali v letošnjem letu in upam, da nam bo prinesel korak naprej v združevanju in usmerjanju sil nad 16.000 članov naše združene gospodarske organizacije.

VPRAŠANJE:

Osebnih dohodki so v Rizu še vedno zelo nizki, čeprav so se v zadnjem obdobju dvignili poprečno za 14%. Ali delavci v Rizu lahko upajo na nadaljnjo rast in v kakšni meri?

ODGOVOR:

Osebnih dohodki rastejo v povprečju in letos bodo predvidoma prešli povprečno raven 800,00 din neto na zaposlenega v Rizu, medtem ko so znašali ob začetku reforme okrog 400,00 din. Prepričan sem, da bodo v I. 1970 dosegli poprečje 1000,00 din

neto na zaposlenega. Tak porast osebnih dohodkov je veliko višji od splošnega porasta osebnih dohodkov v Jugoslaviji, to pa je tisto pomembno za še večje zaupanje delovnih ljudi v lastne sile.

VPRAŠANJE:

Zelite morda izjaviti še kaj, o čemer ni bilo vprašanja?

ODGOVOR:

Rad bi, da bi v letošnjem letu naša delovna organizacija in celotno združeno podjetje doseglo rezultate, ki smo jih predvideli v naših planih in, da bi pri tem dosegli večji vpliv proizvajalcev na rešitve in odločitve v okviru celotne družbe. Pri tem zlasti mislim na oblikovanje družbeno-ekonomske politike in ukrepov za njeno uresničitev.

— NT —

Kvaliteta proizvodnje je predvsem...

(nadalj. s 5. str.)

tem ne trpi več samo zaradi slabe kvalitete. Zato ni čudno, če danes že državniki govorijo o planiranju kvalitete na nacionalnem nivoju (Japonska).

Tudi tu torej ima vodstvo podjetja velike obveznosti celo do družbe same v najširšem smislu.

Vendar je opaziti določeno paradoksalnost položaja: medtem ko se po tehnični plati posveča kvaliteti velika skrb, se pri principu organizacije služb kvalitete delajo velike napake. To pa predvsem zaradi nepoznavanja bistva problema ali okorelo zastarele miselnosti določene plasti.

VODSTVENE IN TEHNIČNE AKTIVNOSTI ZA DOSEGANJE KVALITETE

Za lažjo obravnavo te snovi si oglejmo taksativno ti dve različni vrsti aktivnosti za kvaliteto proizvodnje:

A. Vodstvene aktivnosti lahko označimo s planiranjem in spremljanjem izvrševanja plana kvalitete:

— določanje poslovne poli-

ISKRA

Tovarna elementov za elektroniko LJUBLJANA

obrat

UPORI SENTJERNEJ

razglašja

prosti delovni mesti za:

1. VODJO KONTROLE

2. TEHNOLOGA

Pogoji:

pod 1. — visoka izobrazba elektro stroke, šibki tok ali strojne stroke in 2 leti prakse na podobnem delovnem mestu v stroki in področju kontrole izdelkov, višja izobrazba elektro stroke — šibki tok ali strojne stroke in 4 leta prakse na podobnem delovnem mestu v stroki in področju kontrole izdelkov.

Družinsko stanovanje bo zagotovljeno v petih mesecih po nastopu dela.

pod 2. — srednja izobrazba kemijske stroke, najmanj dve leti prakse in odslužen vojaški rok.

Prijave pošljite obratu ISKRA — UPORI SENTJERNEJ do 8. septembra.

tike v odnosu na kvaliteto proizvodnje;

— dognanje pogojev za kvaliteto;

— razvijanje programa da dosežemo pogoje za kvaliteto;

— definiranje odgovornosti za kvaliteto proizvodnje;

— izbiranje, poučevanje in vzpodbujanje delovne sile, da sprejme svoje odgovornosti za kvaliteto;

— merjenje rezultatov, ki smo jih dosegli v odnosu na tehnične možnosti za doseganje kvalitete;

— sprejetje ukrepov, če rezultati ne zadovole tehničnih pogojev za kvaliteto.

B. Tehnične aktivnosti, ki so potrebne za izvršitev plana kvalitete:

— določanje nivoja kvalitete z izbiro materiala in konstrukcije;

— pripravljanje proizvodne dokumentacije s katero definiramo nivo kvalitete;

— razvijanje tistega dela proizvodne aktivnosti, ki vpliva na kvaliteto;

— izbira in konstrukcija instrumentov za merjenje in izdelavo postopkov za preizkušanje;

— določanje kvalitete s stališča sposobnosti stroja in proizvodnega procesa;

— kontrola proizvoda;

— trgovanje s kvaliteto proizvoda;

— ugotavljanje kvalitativnih svojstev proizvoda v eksploataciji;

— in (da zapremo krog v zgornji spirali) izpopolnitev ter ponovno projektiranje kvalitativnih karakteristik materiala in proizvoda.

Tehnične aktivnosti v zvezi s kvaliteto proizvoda so po svoji naravi kratkotrajne in občasne. Vodstvene aktivnosti, ki so v zvezi s kvaliteto so dolgotrajnejše in dolgoročnejše narave.

Zato naj vodstvo podjetja vselej pri svojih odločitvah in delovanju upošteva naslednje:

a) funkcija kvalitete je vitalna; podjetje lahko živi samo tako dolgo, dokler kvaliteta njegovih proizvodov in uslug ustreza zahtevam kupcev;

b) funkcija kvalitete ima korene v vseh dejavnostih poslovanja podjetja. Vsaka služba v podjetju vpliva pri realiziranju kvalitete;

c) optimiziranje naporov vodstva v zvezi s funkcijo kvalitete zahteva konceptijski pristop k naslednjim vprašanjem:

— vsi napori za vzdrževanje kvalitete proizvodnje, ne glede kje se dogajajo, morajo biti identificirani in ocenjeni;

— vsi prihranki v zvezi z vzdrževanjem kvalitete, ne glede kje so ostvarjeni, morajo biti identificirani in ocenjeni;

— za glavne aktivnosti kvalitete proizvodnje, ne glede kje se odvijajo — v raznih službah podjetja, pri kooperantih ali pri kupcih — moramo uvesti: I. standarde za izvajanje (elemente, sredstva, cilje); II. ukrepe za stvarno izvajanje; III. primerjanje stvarnega izvajanja s standardi.

Izvajanje take koncepcije zahteva:

Funkcijo kvalitete je smatrati kot problem poslovanja in ne kot tehnični problem.

Vodstvene aktivnosti za doseganje kvalitete so: določanje poslovne politike kvalitete proizvodnje, — določanje elementov za kvaliteto proizvodnje, — planiranje kvalitete proizvodnje, — definiranje odgovornosti za kvaliteto proizvodnje, izbiranje, poučevanje in motiviranje kadrov, — merjenje rezultatov kvalitete proizvodnje, — akcije v zvezi s slabo kvaliteto proizvodnje.

Tehnične aktivnosti za doseganje kvalitete so: uvajanje skupnega jezika o kvaliteti, — uvajanje metod (studij sposobnosti proizvodnega procesa, vzorčenje, kontrolne karte, analize, programiranje eksperimentov itd.) i. p.

Jasno spoznati in sprejeti ta koncept je naloga vodstva podjetja, njegova dolžnost pa dosledno izvajati v praksi. To nam bo omogočilo dosegati optimalno družbeno priznanost kvaliteto.

Vuga Lucijan, dipl. inž.

Kaj je s Holmesom?

Kaže, da naši bralci pogrešajo sestavke o Sherlocku Holmesu, saj nas vsak dan o njem kdo pobara. Vprašanja pa so naslednje vsebine: Pa ne, da bi zmanjkalo gradiva za Holmesove akcije, ali pa je Holmes postal »žrtev« cenzure?! ... Upajmo pa, da se bo kaj kmalu spet oglasil!

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

ELEKTROMOTORJI

3. seja UO (4. 8. 1969)

● Za pomoč najtežjim invalidom, za katero je zaprosila Zveza društev telesnih invalidov SRS je UO sklenil, da se jim nakaže 500,00 N din na njihov tekoči račun 010-679-1778/2 pri SDK Ljubljana.

● Potrdil je nabavo aparata za merjenje trdote po metodi HR za kontrolo (5.776 6. S. je cena za aparat).

● Potrdil je ocene novih delovnih mest v razvojnem sektorju s pripombic, da se s tem olajša klasifikacija dela v razvoju.

3. zasedanja DS (7. 8. 1969)

● Pintar Marjan, Skok Janec, Zumer Niko, so podpisali izjavo, da bodo do konca leta 1970 šolanje na fakulteti za elektrotehniko, končali. DS je ta sklep potrdil in pripomnil, da se jim s 1. 1. 1971, če tega ne bodo storili, prične z odtrgovanjem od OD po sklepih UO.

● DS je potrdil 6. in 7. sklep UO, da se stažistom izplačuje stimulacija od 1. 7. 1969 dalje in da se delavce-ucence nagradi s 15,00 N din na dan.

● Potrdil je 19. sklep UO o ocenitvah novih delovnih mest v razvojnem sektorju.

● Potrdil je poročilo o poslovanju za I. polletje in sklenil, da bo v bodoče še bolj gledati na:

- gospodarjenje z denarnimi sredstvi,
- čimhitrejšo izterjavo kupcev,
- posvetiti še večjo pozornost izmetu.

● Zaradi povečanja kvadrature skladišča z zveznim hodnikom iz 600 m² na 947 m² se vrednost gradnje poveča iz 420.000 N din na 890.000 N din. Ta predlog je DS potrdil.

● Potrdil je predlog, da se Zvezi slepih slovenije podari za srečolov dva električna noža.

● Potrdil je predlog, da se podpiše sodelovanje s Centrom za avtomatsko obdelavo podatkov (CAOP).

● Sprejel je sklep, da se podpiše pogodba o ustanovitvi in skupnem financiranju podcentra Ljubljana — Stegne.

AVTOELEKTRIKA

6. seja UO (19. 8. 1969)

● Na osnovi analize poslovanja ter na osnovi obravnavne te analize, upravni odbor ugotavlja, da so bili v prvem polletju 1969 doseženi pomembni uspehi, ki se kažejo zlasti v povečani proizvodnji

in produktivnosti. Istočasno se pojavlja in zaostrejuje problematika na nekaterih področjih kot so likvidnost, naraščanje stroškov materiala izdelave ter režije, problematika nabavnih cen materiala ter problematika notranje organizacije kot posledica hitrega razvoja proizvodnih zmogljivosti. Soočeni s temi dejstvi upravni odbor predlaga delavskemu svetu tovarne v razpravo in pretres ugotovitve podane in samem poročilu ter ugotovitve upravnega odbora.

Na osnovi podanih analiz predlaga upravni odbor delavskemu svetu, da sprejme naslednje sklepe:

a) upravni odbor sprejema periodični obračun za I. polletje 1969 v predloženi obliki. Ostanek dohodka po kritju obveznosti iz tekočega dohodka se začasno uporablja za obratna sredstva do dokončne delitve po zaključnem računu za leto 1969;

b) v breme stroškov poslovanja tovarne se pokriva stroški poslovanja delavske restavracije. Iz tekočega dohodka v breme sredstev, ki bodo po zaključnem računu razporejene v sklad porabe, se pokriva izdatki menze, ki nastanejo kot razlika med nabavo in prodajno ceno hrane za delavce tovarne. Sklep velja do sprejema splošnega akta o poslovnih stroških;

c) planirani režijski stroški za leto 1969 se ne smejo prekoračiti. Izjema so lahko eventualne podražitve ali posebne zahteve o katerih se je predhodno razpravljalo in sklopalo;

d) do konca oktobra izdelati in predložiti samoupravnim organom devizno problematiko v pogledu deviznih potreb za uvoz repromateriala kot potrebnih deviz za kritje obveznosti za obstoječe ter predstoječe devizne obveznosti za uvoz opreme;

e) izdelati in predložiti samoupravnim organom problematiko v zadevi naložb v osnovna in obratna srenstva ter sredstva družbenega standarda. Odmiki od naložb predvidenih po gospodarskem planu za leto 1969 narekujejo, da se ta problematika posebno obdelava z morebitnimi predlogi za rebalans plana v kolikor bi nastal primanjkljaj potrebnih sredstev. Analizo predložiti samoupravnim organom tekom meseca septembra;

f) da bi bili v stanju sistematično reševati odprta vprašanja notranjega poslovanja in učinkovitosti ter pravočasnega ukrepanja, naj se do konca septembra pripravi predlog organizacije služb analiz planiranja in progra-

miranja, organizacije poslovanja in investicij. Istočasno naj se pripravijo dopolnitve organizacije nekaterih služb komercialnega sektorja, kontrole, vzdrževanja in orodjarne;

g) upravni odbor naroča, da se do 15. septembra 1969 izdelata analiza o podražitvi materiala ter vpliva teh podražitev na posamezne izdelke ter na celotno proizvodnjo.

Skupaj z analizo predložiti upravnemu odboru predlog možnosti povečanja cen izdelkov bodisi za I. kot za II. vgradnjo.

● Upravni odbor je ugodil prošnjo nogometnega kluba Adria iz Mirna in mu dodelil 1.000 N din kot enkratno nagrado za dosežene uspehe. Nagrada se krije iz sredstev dotacije.

● Upravni odbor ni mogel ugodno rešiti prošnje Patronatnega odbora za gradnjo nove šole v Vidmu ob Ščavnici iz razloga, ker nimamo na razpolago finančnih sredstev.

NAPRAVE

7. seja UO (7. 8. 1969)

● Upravni odbor je sprejel poročilo o izvrševanju pogodbe, sklenjene med ZZA in TEN 28. marca 1969, pri čemer ugotavlja, da pogodba ni bila izvršena v skoraj nobenem od določil, ki jih vsebuje, niti v pogledu izdelave dolgoročnega plana razvoja niti v pogledu preselitve skupine za žične zveze v prostore TEN. UO smatra, da je treba panogi VF telegrafije in telefonije z namenom, da se poveča proizvodni obseg, čimprej uvesti v proizvodnjo, pri čemer je nujno potrebno, da navedena skupina iz ZZA pri tem delu intenzivno sodeluje. Povečanje proizvodnega obsega pa je za TEN življenjskega pomena. Da bi se to sodelovanje realiziralo, je predviden v pogodbi med ZZA in TEN člen 11, ki predvideva fizično preselitev navedene skupine v prostore TEN. Z obžalovanjem ugotavlja, da ZZA naknadno s tem členom ni sporazumen, čeprav so bil v tem pogledu usno doseženi dogovori in tozadevna pogodba podpisana. UO zahteva, da se pogodba v celoti čimprej realizira.

● Upravni odbor garantira novo sprejetemu vodji TS Tov. Hermanu VIDMARJU, dipl. ing. osebn dohodke v višini 2.600.— N din za dobo 4 mesecev po nastopu službe.

● Upravni odbor je sprejel predlog TS o fiksiranju normativov za faktor kvalitete:

— za oddelek površinske zaščite in

— za vodjo proizvodnje delov

v skladu s predlogom pod točko 2. b).

● Upravni odbor zadoljuje upravo tovarne, da do konca oktobra izdelata osnutek pravilnika za obravnavanje obratnih škod.

8. seja UO (21. 8. 1969)

● Upravni odbor je sprejel poročilo o predvideni izpolnitvi proizvodnega plana za leto 1969 in priporoča upravi, da za pozicije:

KT-31, VTG-kanali, UKP-6, UKM-7, in rezervne dele za vojaške artikle,

ukrene vse potrebno, da bi se predvideni rezultati presegli.

Poleg tega UO zadoljuje upravo, da izdelata prognozo

finančnega uspeha, glede na predvideno izpolnitev proizvodnega plana.

● Upravni odbor je obravnaval poročilo nabavne službe o stanju dobave materiala za telegrafijo, telefonijo in UKV program ter ga sprejel s pripombo, da nabava čimprej realizira obisk pri SEL.

● UO zahteva, da se v roku enega meseca vključi telex v obratovanje.

● Upravni odbor zadoljuje upravo, da z realizacijo predvidene organizacijske spremembe v planski službi, poišče nove možnosti za stimuliranje te službe.

● Upravni odbor zahteva, da se najkasneje do konca oktobra kompletno korigira pravilnik OD. Pri tem naj se upošteva že sprejete sklepe UO, zlasti pa ustreznejše nagrajevanje strokovnih delovnih mest.

VP ISKRA ZAVOD ZA AVTOMATIZACIJO LJUBLJANA LJUBLJANA, TRZASKA CESTA 2

vabi

k sodelovanju za nedoločen čas
nove sodelavce za prosta delovna mesta:

1. v biroju za avtomatizacijo v industriji (BAI)
DVA DIPL. ELEKTROINŽENIRJA
jaki tok — za razvoj elektro naprav za krmiljenje v industriji

STROJNEGA INŽENIRJA (I. st.) ali TEHNIKA
za mehansko konstruiranje elektro opreme
STROJNEGA KLJUCAVNICARJA ali
FINOMEHANIKA

in ELEKTROMEHANIKA
za elektro in mehansko montažo varilnih avtomatov in naprav

2. v sektorju za meritve in raziskavo kvalitete
DIPL. ELEKTROINŽENIRJA
spl. smer — za preiskovanje in umerjanje elektromehanskih in elektronskih merilnih instrumentov

3. v laboratoriju za elektro-akustiko
ELEKTROTEHNIKA ali ELEKTROMELANIKA in
FINOMEHANIKA
za izdelavo elektroakustičnih aparatov

4. v oddelku za usmerniške naprave
TEHNIČNEGA RISARJA
za risarska dela v konstrukciji

5. v prototipnih delavnicah
STROJNEGA TEHNIKA
za programiranje in pripravo dela
KOVACA

6. v računovodstvu
EKONOMSKEGA TEHNIKA
za knjigovodjo osnovnih sredstev

Prednost imajo kandidati — interesi, ki imajo poleg ustrezne šolske izobrazbe tudi primerno prakso in dokazano sposobnost za uspešno opravljanje dela na delovnem mestu, za katero se prijavljajo. Za vsa delovna mesta je predvideno poskusno delo. Pismene ponudbe sprejema ter daje informacije

ORGANIZACIJSKO KADROVSKI ODDELEK.
Rok za prijavo je 14 dni po dnevu te objave.

Tri zlate in dve bronasti medalji za SD »ISKRA«

Republiško prvenstvo v streljanju z MK puškami se je nepričakovano končalo z velikim uspehom za strelce iz Elektromehanike. S tekmovalci so se vrnili s tremi zlatimi medaljami in dvema bronastima. Štirje tekmovalci so izpolnili normo za nastop na državnem prvenstvu. Predsednik SK »ISKRA«, Rajko Rozman, je v mladinski konkurenci postal dvakratni republiški prvak, Branko Lozar pa mu je sledil z dvema tretjimi mesti in bronastima medaljama.

Tekmovalci z vojaško puško je bilo uspešno za člana Freliha in Malovrha. Slednji je osvojil še tretjo zlato medaljo za SD »ISKRA« v hitrem streljanju.

Če k tem uvrstitvam dodamo odlične rezultate Nagliča, Lombarja in Peternelja, ki so vsi zaposleni v Elektromehaniki, potem je izid prvenstva za člane SD »ISKRA« in tovarniškega kolektiva več kot odličen.

Nekaj rezultatov:

Mladinci: 60 strelcov — olimpijski match: 1. Rozman »ISKRA« 548 (od 600 krogov), 3. Lozar »ISKRA« 501;

3 × 20 strelcov — standardna puška: 1. Rozman »ISKRA« 503, 3. Lozar »ISKRA« 462;

3 × 20 strelcov — serijska

Prizor z občinskega strelskega prvenstva

puška: 9. Rozman »ISKRA« 448, 10. Lozar »ISKRA« 446; **Ekipno:** 3. ISKRA 1977 od 2400 krogov.

Člani: 3 × 20 strelcov, vojaška puška: 1. Mikolič »Ljubljana« 494, 4. Frelih »ISKRA« 487, 7. Naglič »S. Kovačič« 486 (zaposlena v EM), 9. Lombar »Tugo« 472;

Hitro streljanje (10 strelcov v minuti): 1. Malovrh »ISKRA« 10 zadetkov — 83 krogov, 7. Naglič »S. Kovačič« 10 zadetkov — 70 krogov, 8. Frelih »ISKRA« 10 zadetkov — 70 krogov, 10. Lombar »Tugo« 10 zadetkov — 67 krogov;

3 × 40 strelcov, puška proste izbire: 1. Mikolič »Ljubljana« 1129 od 1200, 7. Lombar »Tu-

go« 1082 (zaposlen v EM), 9. Peternel »Kapočevina« 1071, **60 strelcov — olimpijski match:** 1. Mikolič »Ljubljana« 596 — nov republiški rekord, 12. Peternel »Kopačevina« 555 (zaposlen v EM), 13. Malovrh »ISKRA« 555, 14. Lombar »Tugo« 549 (zaposlen v EM);

3 × 20 strelcov — standardna puška: 1. Jež »Ljubljana« 570 (nov republiški rekord), 4. Lombar »Tugo« 539, 6. Frelih »ISKRA« 531, 7. Peternel »Kopačevina« 525, 8. Naglič »S. Kovačič« 524;

3 × 20 strelcov — serijska puška: 1. Černič »Ljubljana« 527, 5. Frelih »ISKRA« 509, 8. Malovrh »ISKRA« 502, 10. Naglič »S. Kovačič« 497;

Ekipe: 1. »Kovinar 1444, 3. »ISKRA« 1319.

-M. B.-

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega očeta

JURIJA KLEMENCICA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam na liniji ploščatega releja obrata ATN za izraze sožalja in denarno pomoč

hčerka

Marica Šubic

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega

ALOJZIJA PODRZAJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem PSO-propagandne službe za izraženo sožalje, podarjeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti.

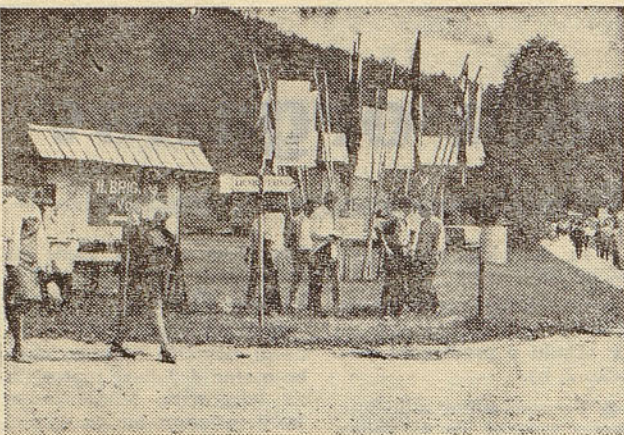
Tone Podržaj

ZAHVALA

Ob nepozabni izgubi dobrega in skrbnega očeta se vsem darovalcem cvetja in venca iz končne in produkcijske kontrole, kakor tudi za izraze sožalja iskreno zahvaljujem

Berta Klemencič

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Sitc — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in klišej:

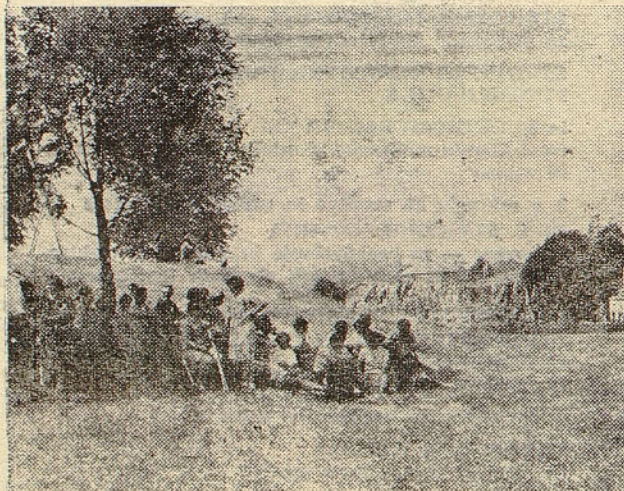
Prireditelj je izdatno okrasil Lokve z zastavami

Prikupne vodičke so dobro odigrale svojo vlogo

Čeprav smo že v septembru, se še enkrat spomnimo uspele proslave dneva borca in dneva Iskre na Lokvah nad Novo Gorico. Bila je dobro pripravljena, kljub temu pa smo ugotovili, da je bila udeležba s strani članov delovnih kolektivov Iskra bolj pičla od lanske v Semiču.

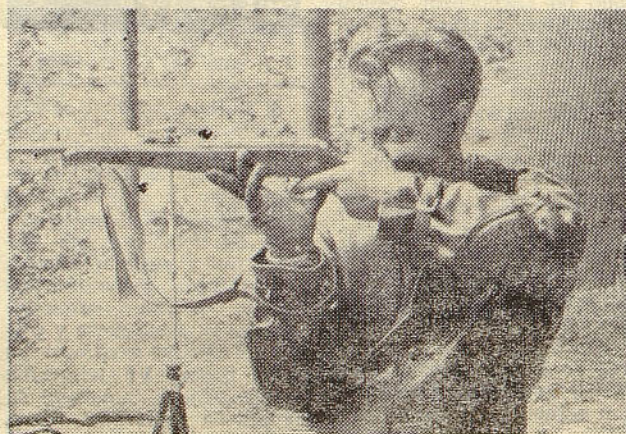
Lokve 1969

Udeleženci proslave so si bivanje na Lokvah uredili kar se da udobno

Na Lokvah ni manjkalo motorizacije

Vinko Frelih iz SD »Iskra«

IZPOLNITEV PLANA PROIZVODNJE januar — julij 1969

Tovarne	Plan	Izpolnitev	%
ELEKTROMEHANIKA	157 407	159 778	101,5
ELEMENTI	75 321	73 814	98,0
AVTOMATIKA	39 354	44 738	113,7
SPREJEMNIKI	25 584	20 618	80,6
APARATI	41 500	40 823	98,4
AVTOIZDELKI	76 719	83 594	109,0
ELEKTROMOTORJI	17 234	22 315	129,5
NAPRAVE	23 239	15 512	66,7
ELEKTRONIKA	13 949	11 156	80,0
KONDEZATORJI	23 496	25 912	110,3
INSTRUMENTI	13 379	16 364	122,3
POLPREVODNIKI	16 286	14 915	91,5
USMERNIKI	6 015	6 464	107,5
RIZ	157 896	126 013	79,8
ORODJARNA	2 485	1 631	65,6
MIKRON	9 273	7 355	79,3
SKUPAJ TOVARNE	699 137	671 002	96,0
ZZA	26 800	32 846	122,6
PSO	9 344	9 588	102,6
BAZ	1 400	1 414	101,0
SKUPAJ PODJETJE	736 681	714 851	97,0

ČP Gorenjski tisk Kranj